

УДК 323

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.61.36>

РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В США

Валентин Завидняк

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
факультет міжнародних економічних відносин,
кафедра міжнародної політики
бул. Університетська, 14, 88000, м. Ужгород, Україна*

Діана Стебляк

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
факультет міжнародних економічних відносин,
кафедра міжнародної політики
бул. Університетська, 14, 88000, м. Ужгород, Україна*

У Сполучених Штатах Америки одна з найбільш складних систем рівнів влади та місцевого самоврядування зокрема. У США державні повноваження розподіляються між місцевими, органами влади штатів і загальнонаціональними органами влади. Це важливий момент, оскільки громадяни щодня стикаються з різними рівнями влади через різні причини. У США є декілька рівнів влади, перший з яких є державним, а решта належать до рівнів місцевого самоврядування.

Важливо зазначити, що принципи розмежування повноважень між рівнями публічної влади втілювались у доктринах, які були складені в 70 рр. XIX ст. Ці доктрини мають назви за прізвищами суддів Верховного Суду США, а саме: доктрина Діллона (Dillon Rule Law) та Доктрина Кулі (Cooley Doctrine Law), відомої як Home rule. Основною принциповою відмінністю указаних правових доктрин є питання про те, кому належить першочергова влада. Деякі штати беруть до уваги доктрину Діллона, а деякі – доктрину Кулі, певні штати мають змішаний формат.

Згідно із законодавством США, Сполучені Штати Америки налічують 50 штатів і федеральний округ Колумбія з розташованою в ньому столицею – м. Вашингтон. Системи місцевого самоврядування в різних штатах різноманітні, з огляду на це, місцеве самоврядування та управління в штатах базується на підставі адміністративно-територіального поділу, що входить до компетенції штату. Більшість штатів, крім двох, поділяються на графства. У США є понад три тисячі графств, їх населення обирає цілу низку посадових осіб, серед яких: шериф, прокурор (аторнея), казначей. Під їх керівництвом працюють муніципальні посадовці. Місцеве самоврядування відіграє велику роль у США.

Описано розподіл державної влади в США. Проаналізовано функції гілок влади в США. Описано рівень довіри до федерального уряду, згідно з опитуванням Pew Research Center.

Ключові слова: місцеве самоврядування, США, уряд, законодавство, Вашингтон, громадяни, громадянське суспільство.

Більшість американців мають більше щоденних контактів із державними та місцевими органами влади на рівні штату, ніж із федеральним урядом. Від поліцейських департаментів, бібліотек та школи, водійські права та штрафи за паркуваннятощо зазвичай падає під нагляд штату й місцевих органів влади [5].

Згідно з трактуванням Декларації Організації Об'єднаних Націй 1948 року, місцеве самоврядування визначається як «політична одиниця або підрозділ нації, створений зако-

ном, що має значний контроль над місцевими справами, включно з повноваженнями встановлювати податки або стягувати робочу силу для встановлених цілей» [11, с. 40].

Десята поправка проголошує: «Повноваження, не делеговані Сполученим Штатам Конституцією і не заборонені нею штатам, зберігаються відповідно за штатами або за народом». Інакше кажучи, штати мають усі повноваження, не надані федеральному уряду Конституцією [12]. США налічує 50 штатів, округ Колумбія, асоційовані юрисдикції (включно з Пуерто-Ріко, Гуамом, Північними Маріанськими островами, Американськими Віргінськими островами та Американським Самоа), 574 федерально визнані індіанські племена і понад 90 000 органів місцевого самоврядування [13].

Є три рівні влади: федеральний, штатний і місцевий [13].

Основи розмежування повноважень між рівнями публічної влади сформовані в 70 рр. XIX століття – доктрина Діллона та Доктрина Кулі. Принциповою відмінністю указаних правових доктрин є питання про те, кому належить першочергова влада [7].

Джон Діллон у своєму рішенні від 1868 році висловив думку про те, що органи місцевого самоврядування не можуть бути окремо від країни повністю [8]. Джон Діллон написав відомий трактат «Муніципальні корпорації» (1872), у якому висловлено правову доктрину влади муніципальних органів влади, а саме: «Правило, яке впливає з його книги та судових справ, полягало в тому, що органи місцевого самоврядування були «творами держави» і мали повноваження робити лише те, що було прямо дозволено законодавчим органом штату чи конституцією штату, або те, що мається на увазі в цих законах, або те, що було необхідно для виконання наданих повноважень» [9].

Водночас це суперечить з рішенням 1871 року по справі «Народ проти Харлбата», де Томас Кулі зазначив, що місцеве самоврядування наділене абсолютними правами й штати не можуть їх забрати. Аргумент Кулі передбачає, щоб запропонувати та захистити ідею, що місцевий контроль є одним із «принципів, які лежать в основі вільних інститутів в Америці» [10].

Для того щоб гарантувати демократію, прозорість, справедливість рішень держави, влада в США поділена на три гілки – виконавчу, законодавчу та судову (рис. 1). Також за таким принципом іде поділ влади в кожному штаті.

Поділ влади три гілки забезпечує їх незалежність одна від одної і створює кращі умови для їх функціонування (рис. 2).

Конституція США гарантує кожному штату республіканську форму правління. Уряди штатів загалом віддзеркалюють федеральний уряд: у кожному штаті є обраний глава виконавчої влади – губернатор, незалежна судова влада та всенародно обрана законодавча гілка влади [2, с. 21].

Після ратифікації Конституції Сполучені Штати Америки було 13 штатів, які вирости до 50. Крім 50 штатів, є федеральний округ – округ «Колумбія, який є національною столицею і не є частиною жодного штату. Округом Колумбія керує міська влада, а бюджетний контроль і адміністративний нагляд здійснює Конгрес США. Уряди штатів не є підрозділами федерального уряду; кожен штат є суверенним і не підпорядковується жодним конституційним чином федеральному уряду. Проте Конституція США та федеральний закон замінюють конституції і закони штатів у тих сферах, де вони суперечать» [2, с. 21].

У США чи не найважча структура органів місцевого самоврядування. У кожному штаті передбачається створення органів місцевого самоврядування й у всіх штатах органи місцевого самоврядування включають округи та міста, але більшість штатів також передбачають інші типи місцевого самоврядування, зокрема округи, шкільні округи, природоохоронні округи, селища та транспортні органи. Органи місцевого самоврядування в США

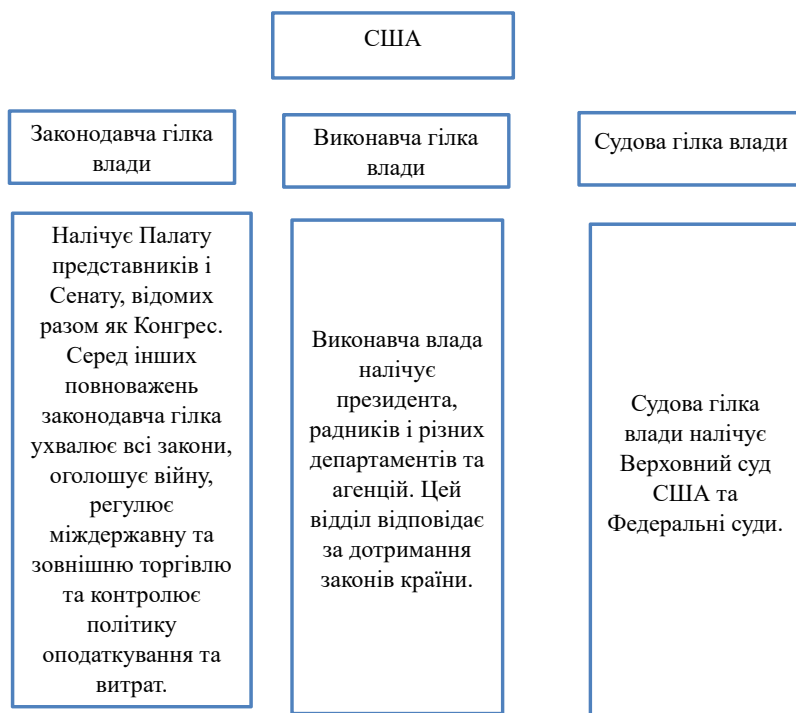

Рис. 1. Розподіл державної влади в США

Джерело: розроблено автором на основі: [1].

мають регулятивні, адміністративні чи податкові повноваження, як визначено в конституції штату чи законі штату [2, с. 25].

Функції округів відрізняються від штату до штату. До основних обов'язків округів належать:

- нарахування та збір податків;
- підтримка закону та порядку;
- утримання доріг;
- асигнування грошей;
- випуск облігацій.

Округи також зберігають лікарні та надають медичні послуги, контроль забруднення, громадський транспорт, промисловий розвиток, соціальні послуги. Округ також може виконувати певні факультативні функції, які час від часу можуть покладатися на нього [11, с. 41–42].

Загалом, функції місцевих органів влади в США передбачають:

- управління школами;
- поліцейську та протипожежну охорону;
- громадські роботи;
- бібліотеки та відпочинок;
- комунальні послуги;

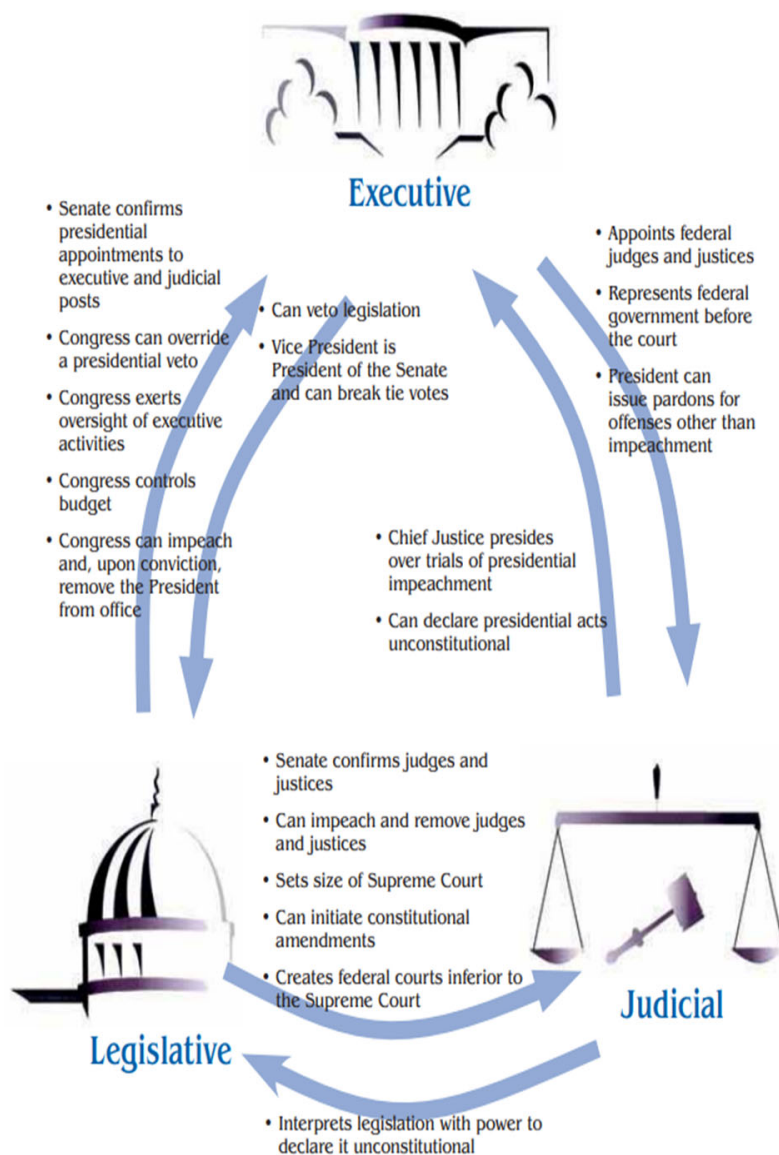

Рис. 2. Функції гілок влади в США

Джерело: [2, с. 20].

- містобудування;
- охорону здоров'я тощо [11, с. 42].

Якщо проаналізувати законодавство США, можна дослідити, що в деяких сферах повноваження федерального уряду та уряду штату збігаються; наприклад, і державний, і федеральний уряди мають повноваження оподатковувати, створювати суди, ухвалювати та

виконувати закони. В інших сферах, як-от регулювання торгівлі в межах штату, створення місцевих органів влади та дії щодо громадського здоров'я, безпеки й моралі, уряди штатів мають значні повноваження [3].

Як і США, кожен штат має виконавчу, законодавчу та судову гілки влади. Подібно до Конгресу США, усі законодавчі органи штату є двопалатними, за винятком Небраски, яка є однопалатною [3].

Губернаторів штатів обирають прямим шляхом та обіймають різні терміни, у деяких штатах кількість термінів, які може обіймати губернатор, обмежена. Відповідно до конституцій штатів, повноваження губернаторів також відрізняються: у деяких штатах губернатор має більшу частину повноважень, у деяких менші. Однак у кількох штатах губернатори мають дуже обмежені повноваження, оскільки конституція позбавляє їх права накладати вето на законодавчі законопроекти [3]. Більшість штатів має віцегубернатора. Віцегубернатори зазвичай головують у Сенаті штату. Серед інших виборних посадовців зазвичай є державний секретар, державний скарбник, державний аудитор, генеральний прокурор й інспектор громадської освіти [3].

Сполучені Штати мають одну з найскладніших і найрізноманітніших структур місцевого управління у світі з великими відмінностями у формі та функціях не лише від штату до штату, а й усередині штату.

По перше, кожен штат установив географічні області, які найчастіше називають «округами», але є винятки в Луїзіані – їх називають «парафії», а на Алясці – «боро» [6].

Згідно з дослідженням Pew Research Center, лише 16 % американців кажуть, що довіряють уряду у Вашингтоні в тому, що він чинить правильно майже завжди або більшість часу (рис. 3) [4]. Це деякою мірою підсилює роль місцевого самоврядування, що є першою лінією, з якою співпрацюють громадяни.

Варто зазначити що вагома частка тих, хто висловлює занепокоєння, що федеральний уряд робить надто багато з питань, які краще залишити урядам штатів [4].

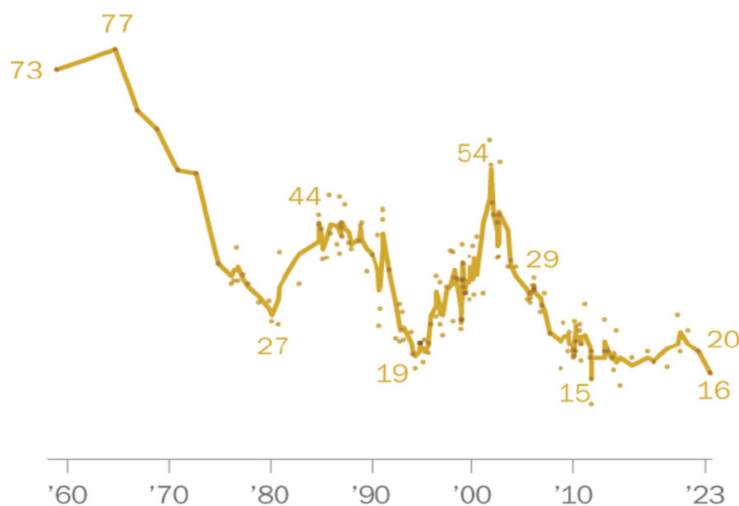

Рис. 3. Рівень довіри до федерального уряду, згідно опитування Pew Research Center

Джерело: [4].

Отже, у США органи місцевого самоврядування, з одного боку є, автономними утвореннями, що створюються за ініціативою громадян, з іншого – виконують функцію кінцевих виконавців проєктів федерального уряду та влади штатів безпосередньо.

Список використаної літератури

1. Branches of Government. *U.S. House of Representatives Washington*. URL: <https://www.house.gov/the-house-explained/branches-of-government>
2. About America. How the United States Is Governed. URL: https://common.usembassy.gov/wp-content/uploads/sites/111/2023/02/us_governed.pdf
3. State and local government in United States in Government and society. *Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/place/United-States/State-and-local-government>
4. Views of the U.S. political system, the federal government and federal-state relations. *Pew Research Center*. URL: <https://www.pewresearch.org/politics/2023/09/19/views-of-the-u-s-political-system-the-federal-government-and-federal-state-relations/>
5. State & Local Government. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/1600/state-and-local-government>
6. Jason Grant. A Brief Description of Local Government Systems in the United States. *ICMA*. URL: <https://icma.org/articles/article/brief-description-local-government-systems-united-states>
7. Базові принципи місцевого самоврядування в США та виборність деяких органів і посадових осіб. URL: <https://smr.gov.ua/uk/2016-03-14-08-10-17/pravova-dopomoha/populiaryzatsiia-pravovykh-znan/18186-bazovi-printsipi-mistseвого-samovryaduvannya-v-ssha-ta-vibornist-deyakikh-organiv-i-posadovikh-osib.html>
8. Dillon's Rule. URL: <https://federalism.org/encyclopedia/no-topic/dillons-rule/>
9. Home Rule or Dillon Rule? Meaning and Purpose for Effective Local Government. URL: <https://constitutingamerica.org/home-rule-or-dillon-rule-meaning-and-purpose-for-effective-local-government-guest-essayist-marc-clauson/>
10. Roger Valdez. Preemption And Housing: Cooley's Rule And Rights Of Local Governments. URL: <https://www.forbes.com/sites/rogervaldez/2024/04/02/preemption-and-housing-cooleys-rule-and-rights-of-local-governments/>
11. Adah Osita. Local Government Systems in United States of America and Britain: A Comparative Analysis and Lessons for Nigeria. *AKSU Journal of Administration and Corporate Governance (AKSUJACOG)*. 2022. Volume 2, Number 3. P. 37-48. URL: https://aksujacog.org.ng/articles/22/08/local-government-systems-in-united-states-of-america-and-britain-a-comparative-analysis-and-lessons-for-nigeria/aksujacog_02_03_03.pdf
12. The United States Constitution. URL: <https://constitutioncenter.org/the-constitution>
13. What are the basics of government in the US? URL: <https://usafacts.org/topics/government/>

THE ROLE OF LOCAL GOVERNMENTS IN THE UNITED STATES**Valentyn Zavydnyak***“Uzhhorod National University”,**Faculty of International Economic Relations, Department of International Politics**Universytetska str., 14, 88000, Uzhhorod, Ukraine***Diana Steblak***“Uzhhorod National University”,**Faculty of International Economic Relations, Department of International Politics**Universytetska str., 14, 88000, Uzhhorod, Ukraine*

The United States of America has one of the most complex systems of levels of government and local government, in particular. In the USA, state powers are distributed between local, state and national authorities. This is an important point, since citizens are faced with different levels of government every day, but for different reasons. In the USA, there are several levels of government, the first of which is state, and the rest belong to the levels of local government.

It is important to note that the principles of separation of powers between levels of public power were embodied in doctrines that were compiled in the 70s of the 19th century. These doctrines are named after the names of judges of the US Supreme Court, namely: the Dillon Doctrine (Dillon Rule Law) and the Cooley Doctrine (Cooley Doctrine Law), known as Home rule. The main fundamental difference between these legal doctrines is the question of who has primary power.

Some states take into account the Dillon doctrine, and some the Cooley doctrine, some states have a mixed format.

According to US law, the United States of America consists of 50 states and the District of Columbia with its capital – Washington. The systems of local government in different states are diverse, in view of this, local government and management in the states are based on the basis of administrative-territorial division, which is within the competence of the state. Most states, except for two, are divided into counties. There are more than three thousand counties in the USA, their population elects a number of officials, including: sheriff, prosecutor (attorney), treasurer. Municipal officials work under their leadership. Local government plays a large role in the USA.

The division of government power in the United States is described. The functions of the branches of government in the United States are analyzed. The level of trust in the federal government is described, according to a Pew Research Center survey.

Key words: local government, USA, government, legislation, Washington, citizens, civil society.